

תל לכיש

עונה: כל השנה, במיוחד בחורף באביב ובעונת הבשלת הענבים בכרמים

התאמת המסלול: לכל המשפחה

קושי המסלול: קל מאוד

אורך המסלול: כשני קילומטרים

משך המסלול: כשעתיים

מפה: מפת סימון שבילים מספר 9, "מבואות ירושלים"

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2006)

הגעה ממחלף שער הגיא: פונים בכביש מספר 38 דרומה, לעבר בית-שמש ובית גוברין. בצומת בית גוברין פונים ימינה (מערבה), בכביש מספר 35, לעבר קריית גת. כעבור קצת למעלה מחמישה קילומטרים פונים שמאלה (דרומה) לעבר אמציה ולכיש. כעבור שלושה קילומטרים פונים ימינה לעבר מושב לכיש. משמאל כבר אפשר לראות את התל. נוסעים עד שער המושב וממש בסמוך פונים שמאלה. דרך העפר, הצמודה לגדר המושב, מובילה אל מגרש החניה שממנו ממשיכים רגלית.

המסלול מעגלי. אין צורך בהקפצת רכבים

- **באזור בורות מסוכנים שפתחיהם לעתים נסתרים. יש לנוע על שבילים בלבד ולהשגיח על הילדים המתרוצצים!**

מיד בתחילת הדרך אפשר להבחין מימין בשרידי סוללת עפר מוגבהת. זוהי סוללת המצור האשורית, שנבנתה כנראה בשנת 701 לפני הספירה. המלך סנחריב הגיע ליהודה כדי לדכא מרידה שפרצה בממלכה. במהלך הקרבות לכיש נכבשה ונהרסה, בית המקדש הראשון הוחרב ורבים מבני יהודה הוגלו. העיר התאושה, אך מעולם לא הגיעה לאותם מימדים או לאותה חשיבות שהייתה לב בימי בית המקדש הראשון.

המשך השביל מגיע למרגלות חומות העיר. בעבר יכלו הניצבים על החומות לחלוש מהן על העוברים למטה. הנכנס אל העיר עבר דרך שער מבוצר עצום שחלקיו נראים גם כיום. כאן, באחד מחדרי המשמר הקטנים התגלה ממצא חשוב ביותר מהתקופה הישראלית. אלו הם האוסטרקונים (שברי חרסים שעליהם כתב) "מכתבי לכיש", הכתובים בכתב עברי קדום על גבי שברי חרס. ככל הנראה נכתבו המכתבים על ידי אחד מתושבי השפלה ונשלחו או נועדו להישלח אל מפקד צבאי בכיר. תואר בהם המצב העגום באזור במהלך המרד. אגב, אזכור השם 'לכיש' באחד הכתובים סייע רבות בזיהוי האתר.

לאחר המעבר בין מדורי השערים השונים וחציית סף אבן גדולה, המסמנת את מקומו של השער הפנימי ביותר, מגיעים אל הרחוב הראשי של העיר. אפשר לסייר בין שרידי המבנים ולהשקיף מזרחה אל עבר גבעות השפלה

יותם יעקבסון

הרצאות, צילום וכתבייה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

המזרחיות והרי חברון. על גב הרכס נראים כמה מיישובי גוש עציון. באופן טבעי נמשכים אל עבר שיא הגובה של התל. במקום ניצב לפניו ארמון המושל האזורי, אלא שכל מה שנותר ממנו כיום הוא מסד האבנים העצום עליו היה בנוי. על המסד ניצבים מזבחות – שריד למקדש שהוקם כאן בתקופה מאוחרת יותר. מסלול החובק את צידו הצפוני של התל מוביל אל "עץ השדים".

עץ השיזף הגדול הוא העץ היחיד שגדל על התל כולו. ככל הנראה הוא נשמר בהיותו קדוש לתושבי הכפר הערבי קוביבה (שנמצא כאן עד 1948). מסופר כי תושבי הכפר היו שולחים את ילדיהם אל הבאר, התחנה הבאה במסלול, כדי להביא מים. כשיצאו לדרך הזהירו אותם מפני השד שומר הבאר החי בסבך השיזף. הצעידה לבאר והבאת מים ממנה הפכה איפה מעין מבחן אומץ לצעירים שבחבורה.

מספר מדרגות מוליכות מהעץ אל הבאר. עומקה כ- 44 מטר והיא מגיעה עד מפלס מי התהום. בזכות באר זו יכלו תושבי העיר לעמוד במצור הממושך. כיום אין מי שדולה את מי הבאר, אך עשרות יונים מוצאות בה מחסה. מהבאר אפשר לרדת במדרון אל עבר אחד מבוסתני הכפר קוביבה, המתוחזק כיום על ידי רשות שמורות הטבע והגנים הלאומיים. הדרך למכונית זהה לדרך ההגעה, אלא אם כן הושאר אחד הרכבים בשולי הכביש לאמציה, הסמוך לבוסתן.

המסלול עודכן ב- 11.10.2011

על הזכויות שמורות ליותם יעקבסון ©